

NOTAT

22. januar 2019
Sag 2018-15613

Bilag 3.2.4: Indsats vedr. SMV'er og Brexit

Sagen vedrører

Der skal tages stilling til et forslag om at udmønte midler til at understøtte små og mellemstore virksomheders afklaring og håndtering af konsekvenserne ved Brexit.

Baggrund for forslag

Internationalisering af Danmark og dansk erhvervsliv er afgørende for Danmarks vækst og velstand. Eksport udgør næsten 60 pct. af Danmarks BNP og tegner sig for cirka hvert fjerde job i Danmark.

Som det fremgår af strategien for decentral erhvervsfremme 2019, er eksportende virksomheder mere produktive end tilsvarende virksomheder af samme størrelse og alder fra samme branche, som ikke eksporterer¹. Strategien nævner, at Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse kan igangsætte og finansiere aktiviteter, der styrker virksomheders forudsætninger for at iværksætte aktiviteter på det internationale marked og dermed styrke virksomhedernes vækst.

Det internationale marked er dog i stigende grad præget af usikkerhed på grund af blandt andet handelskrige og ikke mindst Brexit. Det stiller krav til virksomhedernes ressourcer i forhold til omstillingsparathed. Særligt Brexit er nu og her en presserende udfordring, som danske virksomheder skal håndtere og omstille sig til. Hvordan Storbritannien skal forlade EU, og hvad rammerne for de fremtidige handelsvilkår vil være, er endnu uvist.

Storbritannien er Danmarks fjerdestørste eksportmarked med en samlet eksport på 77,5 mia. kr. i 2016, hvilket var lidt mere end 7 pct. af dansk erhvervslivs samlede eksport.¹ Ud af denne udgjorde vareeksporten til Storbritannien cirka 40 mia. kr. fordelt på godt 2.700 virksomheder, herunder godt 2.500 små og mellemstore virksomheder.

Af de SMV'er, der eksporterer til Storbritannien, går i gennemsnit cirka 9 pct. af deres samlede eksport til Storbritannien. Det gør dem relativt mere eksponeret end større eksportvirksomheder. Geografisk set er der absolut set flest SMV'er

ERHVERVSSTYRELSEN

Vejlsøvej 29
8600 Silkeborg

Tlf. 35 29 17 17
CVR-nr 10 15 08 17
E-post deb@erst.dk
www.erst.dk

ERHVERVS MINISTERIET

¹ Danmarks Statistik, <https://www.dst.dk/da/Statistik/nyt/NytHtml?cid=23486>

med eksport til Storbritannien i Hovedstaden (662), Midtjylland (764) og Syddanmark (667), mens der er noget færre i Nordjylland (282) og på Sjælland (211).

På grund af Storbritanniens betydning for dansk import og eksport er det derfor afgørende, at virksomheder foretager de nødvendige forberedelser, der kan være med til at afbøde de negative effekter, særligt for virksomheder, hvor eksporten til Storbritannien udgør en betydelig del af virksomhedens forretning. Virksomhedernes omstilling vil afhænge af, hvor eksponeret den enkelte virksomhed er i forhold til det britiske marked, hvordan de er struktureret, og hvilke ressourcer de har til rådighed. Især de større danske virksomheder må formodes at have musklerne til at arbejde med de forskellige scenarier for Storbritanniens udtræden og til at håndtere de usikkerheder, som dette medfører. Mange SMV'er vil imidlertid ikke have tilsvarende ressourcer eller kompetencer til rådighed til at kunne foretage skræddersyede konsekvens- og risikoanalyser af Brexits betydning for deres virksomhed. Det medfører en risiko for, at de enten ikke reagerer hurtigt nok eller træffer uhensigtsmæssige forretningsbeslutninger i forhold til den fremtidige handel med Storbritannien til skade for den enkelte virksomhed og Danmark mere generelt.

Til at afbøde denne udfordring har regeringen udviklet Brexit-tjeklisten, der giver virksomhederne et indledende overblik over områder med betydning for samhandlen, der kan ændre sig i tilfælde af, at Storbritannien forlader EU uden en aftale. Brexit-tjeklisten kan imidlertid ikke stå alene, da den identificerer opmærksomhedspunkter og kritiske områder, men ikke tager konkret hånd om udfordringerne skræddersyet den enkelte virksomhed. Der er derfor behov for yderligere skræddersyede og virksomhedsnære tiltag, der kan hjælpe specifikke virksomheder, der er meget eksponeret over for Storbritannien i håndteringen af usikkerheden og omstillingen til nye handelsvilkår.

Eksisterende indsatser

I 2018 gennemførte Toldstyrelsen i samarbejde med en række ministerier fem informationsmøder om konsekvenserne af Brexit. DI har i januar 2019 gennemført fire medlemsmøder om Brexit i samarbejde med Erhvervsministeriet og Skatteministeriet. Udenrigsministeriet har ligeledes løbende informeret Kontaktforum (dialogforum med erhvervsorganisationerne) om status for Brexit samt holdt oplæg for virksomheder, bl.a. gennem brancheforeninger. Den umiddelbare tilbagemelding herfra var, at der er meget stor interesse for arrangementerne – særligt for SMV'erne – men også at mange virksomheder endnu ikke har lagt en plan for, hvordan de håndterer Storbritanniens udtræden af EU den 29. marts 2019.

Herudover har regeringen udarbejdet Brexit-tjeklisten, hvor virksomheder kan få et indledende overblik over de områder, der kan og vil forandre sig i Danmarks samhandel med Storbritannien. Disse initiativer har dog haft fokus på de regulatoriske konsekvenser af Brexit og ikke på markedsindtrængning mv. Derudover findes der ikke lignende indsatser med fokus på individuelle rådgivningsforløb til virksomhederne i forhold til at omstille sig til Brexit. Indsatsen skal dog koordineres med Udenrigsministeriet, The Trade Council og Erhvervsministeriet.

Formål med indsatsen

Formålet med indsatsen er at understøtte små og mellemstore virksomheders afklaring og håndtering af konsekvenserne ved Brexit. Målsætningen bør være at fastholde flest mulige af de nuværende jobs hos de danske små og mellemstore virksomheder via en målrettet indsats til at øge videns- og kompetenceniveauet omkring konsekvenserne af Brexit. Desuden skal der samtidig fokuseres på at skabe flere jobs og øget omsætning/eksport for denne målgruppe gennem blandt andet vækstudvikling.

Virksomhedernes forberedelse af Brexit vil være forskellig og afhænge af den enkelte virksomheds forretning og eksponering mod det britiske marked. Derfor bør indsatsen tilrettelægges, så den bedst muligt kan adressere virksomhedernes individuelle problemstillinger og afklaring af, hvordan Brexit vil påvirke deres nuværende og/eller fremtidige værdikæde med Storbritannien.

Indholdsbeskrivelse

For at opnå dette foreslås det, at der igangsættes en indsats, hvor berørte virksomheder tilbydes sammenhængende forløb dels med kompetenceudvikling via kollektive arrangementer samt rådgivning 1:1 hos virksomhederne med fokus på Brexit. Rådgivningen bør ske med afsæt i stærke sektorfaglige kompetencer og indgående markedskendskab, der kan imødekomme virksomhedernes behov for skræddersyet rådgivning. Rådgivningen kan fx ydes af private rådgivere eller Trade Council/Udenrigsministeriet inden for rammerne af de eksisterende strukturer.

1. Kompetenceudvikling og informationsindsats via kollektive arrangementer, der giver inspiration og læring samt konkrete værktøjer inden for eksport- og importstrategi, herunder konsekvens- og risikoanalyse etc. Disse kollektive arrangementer kan desuden bidrage til virksomhedernes forberedelser på lovgivningsmæssige og administrative konsekvenser af Brexit blandt andet med udgangspunkt i regeringens Brexit-tjekliste.
2. Rådgivningsforløb 1:1 hos virksomhederne med inddragelse af eksterne konsulenter/specialister inden for eksempelvis afsætning, import, de regulatoriske rammer, organisationsudvikling mv. Rådgivningsforløbet kan suppleres med ledelsesmæssige sparringsforløb fra virksomheder, der allerede har forberedt sig på Brexit konsekvenserne. Disse rådgivningsforløb bør tage fokus i den enkelte virksomheds behov, hvorfor rådgivningsforløbet også kan indeholde afklaring af virksomhedernes forberedelser på lovgivningsmæssige og administrative konsekvenser af Brexit, blandt andet med udarbejdelse af en mulig risikoanalyse.

Budget og finansiering

Det foreslås, at der afsættes 10 mio. kr. af de decentrale erhvervsfremmemidler til indsatsen. Midlerne udbydes som et landsdækkende initiativ.

Videre proces

Såfremt bestyrelsen godkender en indsats, vil der blive udarbejdet konkret materiale til en annoncering. Initiativet bør udmeldes hurtigst muligt (foråret 2019) for bl.a. at sikre, at indsatsen møder virksomhederne i umiddelbar forbindelse med Brexit. Den endelige udmøntning af initiativet vil afhænge af den videre proces i forhandlingerne om Storbritanniens udtræden af EU, herunder om der laves en aftale. Indsatsen skal tilrettelægges i samarbejde med Udenrigsministeriet (The Trade Council).